

Pro tajemníka ÚV KSČ s.M. Beňa
ke schválení

M. Beňa.

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 26

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 7. srpna 1987 *Done*

+ 20 +

Č. j.: inf /03224/ 26
Počet listů: 22
Počet výtisků: 26
Den vydání: 7. srpna 1987

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích

Krajské (městské) výbory strany informují ve svých zprávách zejména o přístupech stranických orgánů i organizací k zajišťování závěrů PÚV KSČ z měsíce července t.r. a o přípravě i průběhu diskuse k návrhu zákona o státním podniku.

Stranické orgány i organizace v Praze věnují pozornost politickoorganizačnímu zabezpečení veřejné diskuse k návrhu zákona o státním podniku. Ke sjednocení postupů a k výkladu tohoto dokumentu pořádají pro funkcionáře strany, vedoucí hospodářské pracovníky a redaktory závodních časopisů aktivity a semináře. Podobně postupují celozávodní výbory. Například v závodě ČKD Kompresory bude skupina při ekonomické komisi odpovídat na dotazy a připraví podklady pro jednání stranických skupin a členských schůzí. V Tesle Hloubětín se uskuteční projednání návrhu zákona na členských schůzích v srpnu a na září se připravují veřejné schůze.

Počet připomínek získaných jednotlivými obvodními výbory je rozdílný. Například obvodnímu výboru v Praze 1 zatím nebyly v písemné formě předány žádné, zatímco většině ostatních byly již první náměty postoupeny. Všeobecně se vítá předání návrhu k veřejné diskusi. Kritizuje se však, že byl publikován právě v době dovolených a vzhledem k vyprodání sobotních novin jej někteří občané nemají k dispozici. Doporučuje se proto jeho dodatečné vytištění. V některých základních organizacích (například v závodě ČKD Energetika) zajistili rozmnožení tohoto dokumentu.

Oceňuje se, že předložený návrh zákona předpokládá větší samostatnost podniků a to i v oblasti investic. Současně se kriticky poukazuje na to, že sovětský zákon o podniku je propracovanější a více se zabývá postavením centrálních orgánů a problematikou cen. Objevují se názory, že kampaň v masových sdělovacích prostředcích vede k optimistické představě, že zákon o

podniku vyřeší všechny hospodářské problémy. Tato skutečnost je srovnávána se současnými nedostatky v plnění kvalitativních ukazatelů, zastaralým výrobním zařízením a potížemi v dodavatelsko-odběratelských vztazích.

V řadě připomínek se navrhuje více zdůraznit vedoucí úlohu strany, právo kontroly a podíl ROH na řízení a správě národního hospodářství. Například v Sigmě Modřany se na členských schůzích uvádělo, že v §66 návrhu zákona se píše, že výběr, přijímání, rozmisťování, přípravu a hodnocení pracovníků zabezpečuje vedení podniku v součinnosti se stranickou organizací, za aktivní účasti rady, orgánů ROH, SSM a dalších společenských organizací. V usnesení ke kádrové a personální práci, schváleném PÚV KSČ 6.11.1970 a potvrzeném XIV. sjezdem KSČ, se však stanovilo, že ÚV KSČ a nižší stranické orgány plně rozhodují o kádrových otázkách a hodnocení kádrů je výhradní záležitostí stranických orgánů i organizací v rámci jejich působnosti. Kritické připomínky jsou ke zřizování samospráv jako souběžné instituce ROH. Četné dotazy jsou k tomu, zda ředitel podniku bude za svou činnost odpovědný radě nebo stranickému orgánu.

V připomínkách se rovněž uvádí, že se návrh zákona týká pouze výrobních organizací i služeb, nejsou v něm zahrnuty rozpočtové a účelové organizace. Časté jsou dotazy na to, jak přejdou na úplný chodrasčot podniky, které nemají delší dobu platební schopnost. Projevují se obavy, aby se nevyráběly jen vysoce rentabilní výrobky na úkor potřebných, ale méně rentabilních a nedocházelo tak k disproporcím mezi výrobou a potřebou. Ve stranické organizaci generálního ředitelství ČKD Praha se poukazovalo na to, že v minulosti byla investiční výstavba na základě rozhodnutí centrálních orgánů v této VHJ značně omezována a náprava tohoto stavu v podmínkách úplného chodrasčotu proto značně podniky finančně zatíží. Tato skutečnost by měla být brána v úvahu v prováděcích předpisech, protože odvody z odpisů v předchozích letech sloužily k rozvoji jiných podniků.

Značná nervozita je v některých generálních ředitelstvích a podnicích zahraničního obchodu, kde jsou dotazy, jak bude probíhat reorganizace. V generálním ředitelství AERO Letňany jsou obavy ze 7 % snížení administrativního aparátu.

Stranické orgány a organizace přijaly opatření k úspěšnému splnění plánovaných úkolů ve II. pololetí 1987. Například VHJ Teplotechna se pod vedením stranické organizace přihlásila k pražské výzvě a zaměřila na splnění exportu, podporu zlepšovateľského hnutí, komplexních racionalizačních brigád a předstihu v zavádění progresivních výrob. Přesto se některým hospodářským organizacím nedaří vyrovnat s plánem. V podniku zahraničního obchodu Motokov se prohlubuje neplnění vývozu. Stranická organizace Opraven zemědělských strojů Vinoř v Praze 9 upozorňuje, že byla na 4 dny uzavřena montážní linka pro nedostatek podvozkových rámců dodávaných n.p. Bratislavské automobilové závody Bratislava.

Pracující obvodu Praha 9 kritizují, že se špičková technika a zařízení vyvázejí, zatímco u nás strojový park zaostává a bilanční příděly na jeho obnovu jsou nedostatečné.

Stranické orgány a organizace ve Středočeském kraji soustředily pozornost na plnění hospodářských úkolů a zajištění harmonogramů prací při provozních odstávkách, údržbě a opravách technologických zařízení. Hodnotily výsledky za I. pololetí, přijímaly opatření s cílem zajistit plynulý chod výroby v období dovolených a vytvořit předpoklady pro úspěšné splnění 75 % celoročních úkolů do konce září. Předběžné výsledky ve výrobě zboží a značné rozdíly v plnění plánu jednotlivých podniků však ukazují, že přes jejich úsilí a iniciativu pracujících nepřinesl červenec podstatné zlepšení.

Hlavní příčiny neplnění jsou v nekomplexnosti a neprovázanosti plánu například v podnicích automobilového průmyslu AZNP,

Jawa a Metaz Týnec, v nedostatecích v řídicí a organizační práci například v n.p. Blanické strojírně Vlašim, Průmstav Praha a dodavatelsko-odběratelských vztazích v AZNP Mladá Boleslav, Kablo Kladno, Bateria Slaný. Největší problémy přetrvávají v o.p. AZNP Mladá Boleslav, kde nedostatek dílů z n.p. BAZ Bratislava způsobil zvýšení skluzu z minulých měsíců o dalších 680 vozů. Vážné potíže vznikly v k.p. Ceva Beroun. V červenci se nepodařilo splnit operativní plán výroby cementu, který předpokládal překročení úkolů o 2 000 tun a snížení skluzu od začátku roku. Důvodem byly nepravidelné dodávky sádrovce a strusky z Ostravska.

Ve všech okresech byla projednána vlastní politickoorganizační opatření k rozvoji veřejné diskuse k návrhu zákona o státním podniku. Jeho zveřejnění je hodnoceno pozitivně. Diskuse se však zatím nerozvíjí dostatečně rychlým tempem. V řadě organizací se čeká na skončení dovolených. Ne všude se spojuje diskuse k návrhu zákona o státním podniku s konkrétním plněním úkolů státního plánu. Nejčastěji se diskutují zhruba tři okruhy otázek. Uplatňování vedoucí úlohy strany, postavení stranických orgánů, ZO KSČ, ROH a jejich vztah ke shromáždění a radám pracovních kolektivů. Dále pak zda základním článkem bude VHJ nebo nynější podnik a k otázkám samosprávy, odpovědnosti, volitelnosti, vnitřním pravidlům pro činnost podniku. Je požadována rychlejší reakce na vyslovované náměty i připomínky a účinnější využití hromadných sdělovacích prostředků.

V zemědělských podnicích pokračuje úsilí o dokončení druhé etapy jarních prací, včasnou bezztrátovou sklizeň. Vlivem nepříznivého počasí došlo v uplynulém týdnu k jejich dalšímu zpoždění. Ve sklizni sena je plánovaný objem splněn zatím na 71,1 %, raných brambor 63,3 %. Sklizeno je 11,3 % ploch obilovin. Úkoly v nákupu masa jsou překračovány. I nadále se nedaří plnit výrobu mléka, kde výpadek činí 3 168 000 litrů. Podílejí se na něm nejvíce okresy Rakovník a Benešov.

V zásobování základním potravinářským zbožím a nápoji se nevyskytly vážnější problémy. Nadále je poukazováno na nedostatek cementu.

Stranické orgány a organizace v Jihočeském kraji věnují trvalou pozornost plnění hospodářských úkolů. V souladu se závěry předsednictva ÚV KSČ z července 1987 uskutečnil krajský výbor stranickopolitický aktiv hospodářských pracovníků a stranických funkcionářů z rozhodujících podniků, na němž provedl rozbor dosažených výsledků v realizaci hospodářských plánů za I. pololetí 1987. Stanovil úkoly ke splnění celoročního plánu a zobecnil zkušenosti z plnění závěrů 5. zasedání ÚV KSČ. Do organizací, ve kterých se projevují nejvážnější problémy, delegoval pracovní skupiny z nomenklaturních kádrů krajského výboru, které v nich budou působit dlouhodobě, až do výročních členských schůzí ZO KSČ. Průběžné hodnocení pomoci bude provedeno koncem srpna.

Předsednictvo KV KSČ pravidelně na svých jednáních projednává politickoekonomickou situaci v podnicích, které neplní dlouhodobě plánované úkoly. Cílem tohoto postupu je ověřit, jak hospodářská vedení a stranické organizace realizují přijatá opatření ke splnění úkolů roku 1987. Obdobné přístupy k zabezpečení závěrů předsednictva ÚV KSČ uplatňují i okresní výbory strany. Například v souvislosti se strukturální přestavbou výrobního podniku o.p. ČZM Strakonice byly uloženy konkrétní úkoly k zabezpečení hospodářských úkolů generálnímu řediteli a ke zkvalitnění politickoorganizačnické práce i předsedům CZV a ZO KSČ. V jednotlivých podnicích a závodech kraje jsou zpracovány mobilizační plány, které jsou pod stranickou kontrolou.

Základní organizace strany se plněním hospodářských úkolů pravidelně zabývají na členských schůzích, ale s rozdílnými výsledky. Například v Agrozetu Pelhřimov uskutečnili za účasti zástupců ROH a hospodářského vedení besedy s BSP, na nichž společně hledali cesty k odstranění rezerv ve vlastní práci a zvýšení pracovní aktivity a iniciativy. V některých organizacích po projednání v pracovních kolektivech bylo přistoupeno i ke krácení celozávodních dovolených k vyrovnání výpadku v plnění plánu. V okrese Český Krumlov se uskutečňuje v pracovních kolektivech veřejná kontrola plnění socialistických závazků a souběžně s tím je ujas-

ňován postup ke splnění celoročního úkolu. Mnohé z nich se na základě provedené analýzy rozhodly zpevnit již dříve uzavřené socialistické závazky. Jsou však i stranické organizace, které pouze konstatují daný stav, problémy spatřují v dodavatelsko-odběratelských vztazích, obecně ukládají komunistům-hospodářským pracovníkům zabezpečit úkoly, aniž by se propracovávaly k nalézání a řešení vlastních rezerv. Celkově se v tomto kraji zhoršila situace v zásobování cementem.

Všechny okresní výbory strany přijaly politickoorganizační zabezpečení diskuse k návrhu zákona o státním podniku. První poznatky ukazují na široký zájem pracujících o tyto otázky. Nejvíce se hovoří k zajištění vedoucí úlohy strany vůči podnikovým radám a shromážděním, k problematice dvoustupňového řízení, úplnému chozrasčotu a samofinancování podniku, postavení a úloze ROH, řešení odběratelsko-dodavatelských vztahů, odměňování apod. Převládá názor, že je to další krok k rozvoji naší společnosti. Je požadováno, aby na pracovních shromážděních a prostřednictvím masových sdělovacích prostředků byl prováděn odborný výklad jednotlivých ustanovení zákona.

Postup žňových prací nepříznivě ovlivňuje průběh počasí. Dochází k mírnému skluzu i v následných pracích. Největší zpoždění je ve sklizni řepky. Pomaleji postupují také druhé seče víceletých píceňin na orné půdě, luk a pastvin. Úkoly v živočišné výrobě jsou plněny, kromě vepřového masa, kde dluh činí 307 tun. Je však předpoklad jeho výrobu do konce roku splnit.

V Západočeském kraji je pozornost stranických orgánů a organizací i hospodářského vedení zaměřena v souladu se závěry PÚV KSČ z 13.7.1987 na splnění úkolů letošního roku a přípravu plánu roku 1988. Členské schůze ZO KSČ hodnotí výsledky plnění úkolů I. pololetí a přijímají opatření k zabezpečení celoročního plánu. Probíhají aktivity předních pracovníků, vedoucích BSP a funk-

cionářů společenských organizací NF. V září členské schůze budou projednávat návrh zákona o státním podniku a stanovisko základních organizací. Do rozhodujících závodů a podniků jsou delegovány tříčlené pracovní skupiny, složené ze zástupců KV a OV KSČ, na pomoc přípravy těchto schůzí. Konkrétní úkoly jsou stanoveny i orgánům společenských organizací. Obdobně postupují OV KSČ i řada CZV a ZO KSČ, které přijaly vlastní politickoorganizační opatření.

Stranické orgány a organizace pravidelně kontrolují plnění harmonogramů k vyrovnaní výpadků ve výrobě. Například na okrese Karlovy Vary je předpoklad, že všechny organizace, s výjimkou Přádelen česané příze Nejdek, splní úkoly roku 1987. Stejně úsilí vyvíjí i OV KSČ Cheb směrem k Esce Cheb, Tostě Aš, OV KSČ Klatovy k Solo Sušice. Jednotlivé CZV a ZO KSČ u příležitosti pololetního hodnocení ekonomických výsledků ukládají hospodářskému vedení přijmout opatření ke splnění ročního plánu. Například ZO KSČ Lesní skladové hospodářství Kaznějov projednala opatření k odstranění výpadku ve výrobě v průběhu 3. čtvrtletí 1987, obdobné závěry přijaly ZO KSČ Lachema Kaznějov, OSP Tachov a další organizace.

Počátkem 31. týdne došlo k rozsáhlému sesuvu zemin na vnitřní výsypce závodu Velkolom Jiří k.p. Vřesová a k havárii výsypky. Provoz vnitřní výsypky byl do 28.7.1987 dopoledne zastaven.

V kraji pokračují druhé seče luk a pastvin. U obilovin probíhá zatím jen sklizeň ozimých ječmenů. Celkové zpoždění je 14 dnů. Průběh prací pravidelně hodnotí sklizňové komise a příslušné stranické orgány. Z jednotlivých okresů je poukazováno na rozhodnutí plynárenského dispečinku ČSSR o zrušení možnosti operativního zvýšení odběru svítiplynu. V kraji to znamená zastavení všech sušáren obilné píce, které sezónní svítiplyn využívaly. Ohroženo bude i sušení obilí.

Názorová hladina je v současné době nejvíce ovlivňována diskusí k návrhu zákona o státním podniku. Z členských schůzí na

okrese Karlovy Vary zazněla kritika na televizní besedu o návrhu zákona. Vysvětlení se zdálo obecné. Na konkrétní otázky bylo vyhýbavě odpovídáno. Postrádáno je i zvýraznění vedoucí úlohy strany, včetně kontrolní činnosti - oproti zákonu v SSSR. Na okrese Sokolov převažují názory, že návrh nedává dostatečné vysvětlení činnosti a funkce rady, shromáždění, postavení odborů. Na okrese Plzeň-jih se diskuse zatím vedou hlavně k otázkám prosazování stranického vlivu na rady pracujících, k otázkám ROH, velikosti státních podniků. Na okrese Rokycany jsou názory, zda navrhovaný zákon obsáhne celou oblast dodavatelsko-odběratelských vztahů, kvalitu výroby, rozvoj výrobních prostředků podniků.

Stranické orgány a organizace v Severočeském kraji, v návaznosti na usnesení předsednictva ÚV KSČ z července 1987, přijímají na schůzích ZO KSČ, v pracovních kolektivech provozů a dílen opatření k odstranění výpadků ve výrobě. V této souvislosti pozornost věnují i diskusi k návrhu zákona o státním podniku. Poznátky ukazují, že v čele tohoto procesu stojí stranické organizace, které usilují o další tvořivý růst pracovní iniciativy, která ani v období dovolených neklesá. Například v n.p. Tonaso Neštémice (okres Ústí n.Labem) při přehodnocení situace v plnění hospodářského plánu přijalo vedení podniku, na základě doporučení stranické organizace a provedené resortní kontroly ministerstva průmyslu ČSR, konkrétní adresná opatření k jeho zabezpečení. Jejich plnění je pod trvalou kontrolou stranické organizace. Obdobný přístup uplatňují komunisté i v dalších podnicích a závodech kraje. Vyšší odpovědnost požadují od hospodářských pracovníků při organizaci a řízení výrobního procesu, snižování ztrát, využívání vyšších forem hmotné zainteresovanosti apod.

Složitá situace se vytvořila z důvodu výrazného nedostatku cementu ve stavebních organizacích (mimo Pozemní stavby). Například v okrese Česká Lípa Závody rozvoje uranového průmyslu, Vý-

stavba dolů uranového průmyslu, OSP Nový Bor a další výrazně omezují stavební činnost, případně zastavují stavební práce. Obdobně je tomu i v okresech Louny, Chomutov a Ústí n.Labem.

Středem pozornosti stranických orgánů a organizací je postup žňových prací, které se vlivem nepříznivého počasí opoždují. V zemědělských podnicích jsou vytvořeny dočasné stranické skupiny, které se zabývají zkvalitňováním organizace a řízení sklizňových prací, připomínkami pracujících a minimalizací ztrát. V chmelařských oblastech pokračuje příprava na sklizeň chmele. Je vyvíjeno úsilí k zajištění provozuschopnosti česaček renovovanými nebo upravenými náhradními díly, neboť Agrozet Prostějov tyto v plné míře nezabezpečuje.

Na jednotlivých závodech a pracovištích pokračuje diskuse k návrhu zákona o státním podniku. Pracujícími je přijímán převážně pozitivně, i když při diskusi vzniká řada připomínek a dotazů, zaměřených především na otázky zvýšení podílu pracujících na řízení podniku, zvýšení odpovědnosti každého pracovníka za splnění úkolů, zlepšení péče o pracující apod. Z diskuse dále vyplývá potřeba začít již dnes v každém podniku vytvářet podmínky pro realizaci tohoto návrhu. Je požadováno, aby sdělovací prostředky objasňovaly a vysvětlovaly problematiku návrhu zákona, zejména z pohledu posílení vedoucí úlohy strany a podílu odborů na kvalitativním plnění úkolů.

Na jednání členských schůzí ZO KSČ ve zdravotnictví je poukázováno na neúnosný stav v získávání lékařů pro Severočeský kraj. Například v nemocnici s poliklinikou v Duchcově (okres Teplice) byl vznesen požadavek, aby kádrovou situaci lékařů řešily centrální orgány (včetně zavedení umístěnek), protože přijatá stabilizační opatření nepřinášejí žádoucí výsledky.

Mezi pracujícími kraje se hovoří o otázce krymských Tatarů. Je odsuzováno vystoupení extrémistů v Moskvě a požaduje se vysvětlit ve sdělovacích prostředcích tuto problematiku.

Ve Východočeském kraji je hlavní pozornost soustředěna na realizaci opatření přijatých stranickými orgány k zabezpečení úkolů státního plánu. Například zkrácení celozávodních dovolených na jeden týden se uplatnilo v ZPA Jičín a Nová Paka, ADAST Dobruška, ve vybraných provozech Chotěbořských strojírén a v mnoha dalších závodech a podnicích. Řeší se tak otázka potřebné rozpracovanosti výroby a vytvoření podmínek pro zajištění plynulého plnění plánu výroby II. pololetí 1987. Přistupuje se rovněž k realizaci úsporných energetických opatření. V Teplárně Náchod v době odstávky hlavního energetického zařízení se pracovní kolektiv soustřeďuje na včasné a kvalitní provedení oprav k zabezpečení následného bezporuchového provozu.

Bezodkladně se realizují úkoly vyplývající z politickoorganizačních opatření stranických orgánů kraje a okresů k veřejné diskusi o návrhu zákona o státním podniku. Uskutečnily se aktivity lektorů, propagandistů a vybraných ředitelů. Z věcné diskuse vzešly požadavky na zajištění poznatků o experimentujících závodech pro potřeby lektorů. Je požadováno, aby se v pracovních kolektivech argumentovalo kvalifikovaně, věcně a konkrétně, nikoliv obecně. Další otázky se týkají způsobu uplatňování vedoucí úlohy strany při sporech mezi radou, shromážděním a ředitelem, garantování společensky žádoucích, ale ztrátové výroby, monopolu zahraničního obchodu a způsobu řešení dvoustupňového řízení.

Celkově je návrh zákona přijímán se zájmem. Na veřejnosti se o něm mluví jako o závažném dokumentu, který bude mít nesporný vliv na další rozvoj naší společnosti. Objevují se žádosti o upřesnění některých formulací, odstranění jejich obecnosti. Zaráží množství odvolávek. Straničtí funkcionáři žádají zvýraznit vedoucí úlohu strany zvláště v ustanoveních, která se týkají kádrové práce, požadují specifikovat postavení a úlohu ROH. Občané předpokládají, že se do diskuse ve sdělovacích prostředcích ve větší míře než doposud zapojí odborníci z ekonomické sféry i vedoucí funkcionáři politického vedení z centra. Se zájmem se očekává, že Rudé právo bude tisknout ohlášenou rubriku k objas-

ňování některých ekonomických a právních termínů jako například zakladatel podniku, typy podniků, podnikatelská činnost, veřejně prospěšný podnik. Nesouhlas je vyjadřován se zněním "součinnost" vedení podniku se stranickou organizací... v § 66. V základních organizacích se na program členských schůzí diskuse k zákonu dostane ve druhé polovině srpna a v září.

Žňové práce jsou ovlivňovány nepříznivým počasím. Zemědělci se soustřeďují na plné využití každé hodiny. Je zajištěna dostatečná kooperace kombajnů v rámci kraje. Nepříznivá byla reagence na dálnopis generálního ředitelství Českých plynárenských podniků Praha, zaslaný Krajské zemědělské správě 3.8.1987, že se s okamžitou platností ruší možnosti zvýšení odběru plynu a svítiplynu nad uzavřené bilance.

Situace v zásobování je bez podstatných změn. Narůstá ne - spokojenost občanů pokud jde o včasné vyřizování objednávek uhlí. Jsou kritizovány vysoké ceny ovoce a zeleniny.

V trvalé pozornosti stranických orgánů a organizací v Jiho-moravském kraji je plnění úkolů státního plánu. V návaznosti na jednání předsednictva ÚV KSČ v červenci 1987 bylo provedeno hodnocení dosažených výsledků od počátku roku a stanoveny další úkoly. Na základě získaných poznatků krajský výbor konstatuje, že kvantitativní ukazatele plánu lze s vypětím a za cenu mimořádných opatření plnit, ale převážná část podniků se nedokázala vyrovnat s kvalitativními ukazateli a není schopna v nově vytvářených podmínkách pružně a pohotově reagovat na situaci. Nedostatky umocňují zhoršující se dodavatelsko-odběratelské vztahy. Tímto stavem se pravidelně zabývají orgány krajského a okresních výborů strany za přítomnosti ředitelů podniků a předsedů ZO KSČ. Jsou posuzována a kontrolována přijatá opatření k zajištění výpadků, která má zpracována převážná část podniků.

Oddělení pro řízení stranické práce v průmyslu provedlo průzkum ve vybraných 11 podnicích, v nichž dodavatelsko-odběratelské vztahy výrazně ovlivňují plnění hospodářských úkolů. Bylo tomu tak například ve Svitě Gottwaldov, Adastu Adamov, Motorpalu Jihlava, Slováckých strojírnách Uherský Brod, Gumotexu Břeclav a dalších. Šetření ukázalo, že v současné době pro rozpory není uzavřena celá řada protokolů o dodavatelsko-odběratelských vztazích a rozpory se řeší na VHJ. Při uzavírání konkrétních hospodářských smluv vznikají rozsáhlé problémy se specifikací sortimentu, zvláštních požadavků, termínů dodání apod. Z průzkumu vyplynulo, že se jedná o problém dlouhodobého charakteru, který má stále zhoršující se tendenci. V souvislosti se zabezpečením úkolů letošního roku a přípravou plánu na rok 1988 bylo oddělení stranické práce v průmyslu uloženo věnovat výraznější a trvalou pozornost plnění dodavatelsko-odběratelských vztahů.

V současné době převažuje mezi pracujícími živá diskuse k návrhu zákona o státním podniku. Většina z nich vítá přestavbu, od které očekává zvýšení efektivnosti našeho národního hospodářství s důrazem na urychlení vědeckotechnického pokroku. Pozorně jsou sledovány diskuse k této problematice, uváděné na stránkách Rudého práva a v pořadech Čs. televize. Všeobecně je oceňováno vyjádření podstaty celospolečenského vlastnictví, nepřípustnost uplatňování podnikových zájmů na úkor společenských, vymezení a upevnění pravomoci ředitele. Na druhé straně se upozorňuje, že nedochází k posílení postavení vedoucích provozů a mistrů. V této souvislosti je poukazováno i na jejich finanční nedocenení a z tohoto důvodu je prozatím utopické hovořit o kvalitnějším výběru, konkursu či volbě. Důrazně je požadováno snížit neproduktivní stavy pracovníků a administrativu na centrálních orgánech a generálních ředitelstvích v zájmu posílení výrobní a technické základny podniků a závodů. Z dosavadních diskusí vyplývají požadavky na vymezení účasti pracujících na řízení v menších pracovních kolektivech. Současně je upozorňováno, že návrh nepostihuje zcela přesně vztah rady pracujících, stranické a odborové organizace, uplatňování vedoucí úlohy strany, zejména v oblasti kádrové práce, postavení KSČ a ROH v podniku po

schválení zákona, nároky na dodavatelskou kázeň, organizační strukturu apod. Jsou vyjadřovány názory, že zákon by měl být úplný a neměl by obsahovat takové formulace, například, že další skutečnosti stanoví zvláštní předpisy. Byly zaznamenány i dotazy, zda jsme připraveni na možné politické dopady při zrušení podniku dle § 71. Je též poukazováno, že přestavba není dostatečně zajištěna, měla jí předcházet opatření ke zvýšení kázně a odpovědnosti a pod vedením strany zformovat zdravá jádra v pracovních kolektivech. Společenské vědomí a jednání nelze regulovat jen zákonem.

Stranické orgány a organizace se soustavně zabývají postupem sklizňových prací v zemědělských podnicích. Přesto, že jsou žňové práce opožděny, stavy porostů obilovin v porovnání s loňským rokem dávají předpoklad dobrého výnosu. Změny počasí způsobily nerovnoměrnost dozrávání a řada porostů je polehlých.

V oblasti zásobování vnitřního trhu potravinářským a průmyslovým zbožím nedošlo k výraznějším změnám a výkyvům. Veřejnost kritizuje nedostatek některých stavebních materiálů, zejména cementu, vápna a cihel. Nedostatek cementu způsobuje problémy v investiční a bytové výstavbě, při plnění akcí volebního programu Národní fronty a do značné míry negativně ovlivňuje názorovou hladinu obyvatelstva.

V důsledku zvýšeného politického tlaku stranických orgánů a organizací Severomoravského kraje se podařilo snížit počty neplnících podniků jak ve výrobě zboží (z 54 na 13), tak i v upravených vlastních výkonech (z 61 na 20). Přes tyto pozitivní tendence však řada podniků signalizuje, že některý z ukazatelů letošního plánu nesplní. Předsednictvo krajského výboru strany vyslovalo s těmito představami průmyslových podniků a jejich výhledy zásadní nesouhlas. Přijalo řadu dalších opatření, která vedou k vyššímu a komplexnějšímu uplatňování VTR v praxi, k dalšímu snižování počtu neplnících podniků zejména v

kvalitativních ukazatelích, k přehodnocení účinnosti závěrů přijatých v neplnících podnicích. Opatření se týkají rovněž dalšího rozvoje pracovní iniciativy. Přední funkcionářský aktiv KV KSČ je delegován do 38 podniků, které předpokládají neplnění UVV za rok 1987. V předsednictvu krajského výboru bude pokračovat projednávání závažnějších neplnění plánu v závodech Tatra Kopřivnice, Zbrojovka Vsetín, VHJ Pozemní stavitelství Ostrava, potravinářských a důlních podnicích. Tyto úkoly byly projednány na poradě tajemníků pro řízení stranické práce v průmyslu OV KSČ dne 3.8.1987 a na poradě aparátu krajského výboru.

Žňové práce pokračují sklizní ozimého ječmene, řepky a pšenice. Souběžně se žňovými pracemi je zabezpečována druhá seč víceletých pícnin a trvalých travních porostů, nákup sena a vyorávka raných brambor. Nadále přetrvávají nedostatky v dodávkách prostředků proti plevelům (treflon, lasso, butizan, synfloran, trazalek, sapocit, lantrol, bezalox).

V diskusi k zákonu o státním podniku přetrvává kritika týkající se nedostatečného vyjádření otázek vedoucí úlohy strany. V okrese Šumperk je například vyslovována obava při uplatňování vedoucí úlohy strany v kádrové práci, zvláště při volbě ředitelů a členů rady. Ukazuje se, že straničtí funkcionáři nejsou dostatečně vyzbrojeni pro objasnění návrhu zákona mezi ostatními občany, ale i mezi členy a kandidáty KSČ. Je poukazováno, že do diskuse jdeme s mnoha nevyjasněnými věcmi, jako například vztah VHJ - stát - řízení atd. Jsou hlasy, že pro veřejnou diskusi je dán malý časový prostor, v tomto období je znát vliv čerpání dovolené. Z diskuse vyplývá poznatek, že řada pracujících, včetně komunistů, nemá řádně prostudovanou důvodovou zprávu a samotný návrh zákona a přistupují k diskusi povrchně. Na druhé straně jsou však některá ustanovení návrhu zákona pro řadu pracujících nesrozumitelná, především pro mnohé dělníky. Doporučuje se, aby ve sdělovacích prostředcích vystupovali více

odborníci z centra, na semináře k návrhu zákona by měli být delegováni soudruzi z vyšších orgánů. Zaznívají i pesimistické, rozporné a negativní hlasy části pracujících. Týkají se kritického srovnávání současného období s obdobím propagování souboru opatření, kdy se slibovalo, že se vyřeší celá řada problémů, ale jak to dopadlo, například s dodavatelsko-odběratelskými vztahy. Poukazuje se rovněž, že technická zaostalost podniků je příliš velká, moc se mluví o změnách a v podstatě se nic nemění, staré výrobky se prodávají za vysoké ceny. Nová hesla o přestavbě jsou maskováním neschopnosti a je třeba vidět, že společnost se rozděluje na dvě části: na ty, co o přestavbě mluví a na druhé, kteří musejí dělat jako dříve a svádí se na ně všechny nedostatky.

Situace v zásobování vnitřního trhu potravinářským zbožím se nezměnila. Neustále se projevuje kritika vysokých cen zeleniny a ovoce, které nejsou uměrné současnému ročnímu období, což vede k různým spekulacím soukromých pěstitelů, zejména ze Slovenska.

V Bratislavě se stranické orgány i organizace zaměřily na organizování veřejné diskuse k návrhu zákona o státním podniku a mobilizaci pracujících ke splnění plánu v letošním roce.

K zajištění úkolů spojených s diskusí o návrhu zákona se uskutečnily aktivity předsedů ZO KSS, lektorů i propagandistů. Městský výbor a obvodní výbory ustavily pracovní skupiny ke sledování a vyhodnocování námětů a připomínek. V kabinetech politické výchovy byla zřízena konzultační střediska, jež základním organizacím poskytují potřebné informace. Výbory základních organizací přijaly vlastní postupy k seznamování pracujících s tímto dokumentem a získávání námětů.

V pracovních kolektivech se poukazuje na to, že sovětský zákon o podniku je mnohem konkrétnější v otázkách odměňování, zařazování dělníků do tarifních tříd, zvyšování dodatkové dovolené a získávání pracovních sil. Uvádí se, že předmětem diskuse by měly být rovněž směrnice, na něž se návrh odvolává. Požaduje se upřesnit postavení stranické organizace ve vztahu k samosprávě a řídicím orgánům podniku. Postrádá se podrobnější vyjádření uplatňování vedoucí úlohy strany, práva kontroly, vztahu vyšších stranických orgánů k hospodářskému vedení. Připomínky se týkají rovněž potřeby řešit fluktuaci pracovníků z neprosperujících, ale z celospolečenského hlediska potřebných podniků. V družstevních organizacích jsou dotazy na vztahy ke státním podnikům a projevují se obavy z dalšího zhoršení dodávek surovin i materiálů z těchto hospodářských organizací po přijetí zákona. Ojediněle jsou vyjadřovány názory, že přijetí uvedeného dokumentu povede ke snižování dělnických mezd. Oceňuje se, že se zisk po povinných odvodech stane významným stimulem pro hledání cest k efektivnímu využívání získaných prostředků.

Do neplnících podniků byly vyslány pracovní skupiny na pomoc celozávodním výborům a základním organizacím. Konsolidační programy rozhodujících podniků, jež se nevyrovnaly s plánem, se projednávají v předsednictvech obvodních výborů. Městský výbor KSS orientuje hospodářské vedení v zaostávajících podnicích na zlepšování

řídící i organizátorské práce, důsledné využívání pracovní doby, zvyšování disciplíny a odstraňování závad v kooperaci. V některých případech se přistoupilo rovněž k výměně vedoucích pracovníků. V k.p. Prefmoneta byl ustaven do funkce nový ředitel a v k.p. Pozemní stavby náměstek ředitele.

V zásobování vnitřního trhu se projevil nedostatek masa a masných výrobků. K odstranění nespokojenosti občanů přijalo předsednictvo městského výboru KSS opatření ke zlepšení situace.

Západoslovenský KV KSS charakterizuje politickou situaci v průmyslových podnicích a závodech jako složitou. Efektivnost a kvalita dosažených výsledků neodpovídá úkolům stanoveným XVII. sjezdem KSČ. Projevuje se trvalá nestabilita v materiálně technickém zásobování a dodavatelskoodběratelských vztazích, které jako nejčastější příčina neplnění plánovaných úkolů jsou předmětem kritiky pracovních kolektivů.

Krajský výbor KSS uskutečnil politickohospodářský aktiv vybraných politických a hospodářských pracovníků k zabezpečení úkolů roku 1987, přípravy plánu na rok 1988 i diskuse k návrhu zákona o státním podniku. Jsou připravovány další stranickoekonomické aktivity s rozhodujícími hospodářskými organizacemi, které neplní státní plán. Na pomoc do přímo řízených a vybraných ZO KSS jsou delegováni členové KV, političtí pracovníci a aktivisté. K diskusi o návrhu budou využity Gottwaldovské dny, veřejné schůze strany, podnikový tisk apod.

V průběhu dosavadní diskuse jsou vznášeny zejména připomínky k nevyjasněnému vztahu zodpovědnosti mezi vedením podniku, shromážděním pracovního kolektivu. Je poukazováno, že mnohé části zákona jsou příliš všeobecné a nedávají odpověď na konkrétní otázky při jeho případné aplikaci. Například ve 3. části o řídicích orgánech podniku není jasné, jak bude zabezpečena vedoucí úloha strany

v orgánech samosprávy, konkrétně v radě. Dále pak co bude s podniky, které dostávají od státu značné dotace na výrobky, protože by jinak byly ztrátové /Duslo Šala/. Jsou dotazy, co bude s pracovníky podniku, který zanikne podle § 71 apod. Pracující v okrese Dunajská Streda zaujala 3. část "řídící orgány a socialistická samospráva pracovního kolektivu", kde poukazují, že jednotlivé paragrafy si protiřečí, například 23. a 35. Současně připomínají, že návrh zákona musí být v souladu se zákoníkem práce, usneseními všeodborového sjezdu a dalšími právními normami.

Průběh zemědělských prací se v důsledku deštivého počasí zpomalil. Před ukončením sklizně obilovin jsou okresy Dunajská Streda, Nitra, Nové Zámky, které mají pokoseno více než 90 % ploch. V okresech Galanta a Komárno nad 80 %. Vývoj počasí ovlivnil i sklizeň slámy, která je uskutečněna na 38 %. Pozornost se věnuje přesunu techniky a jejímu maximálnímu využití. Se zemědělskými podniky úzce spolupracují NV, zejména vypomáhají dopravními prostředky.

V průběhu letní turistické sezóny se vyskytují opětovné nedostatky v úrovni zásobování. Byly zjištěny výpadky v dodávkách základních druhů potravin a nedodržování prodejní doby.

Ve Středoslovenském kraji je úsilí stranických orgánů i organizací zaměřeno na zapojení pracujících do diskuse k návrhu zákona o státním podniku a mobilizaci pracovních kolektivů ke splnění plánovaných úkolů, k čemuž byla přijata politickoorganizační opatření.

O obsah návrhu zákona je mezi pracujícími velký zájem. Očekává se, že jeho schválení zlepší dodavatelskoodběratelské vztahy a vedoucí hospodářští pracovníci se budou moci věnovat řešení koncepčních otázek místo dosavadního shánění surovin i materiálu, včetně drobných součástí. Podniky budou moci více odměňovat dobré mistry a posílit tak jejich autoritu i zlepšit výběr kvalifikovaných dělníků do těchto funkcí. Dotazy jsou k další existenci VHJ a úloze

středního článku řízení při rozpisu výroby a sortimentu neefektivních produktů. Požaduje se přesnější vymezení postavení stranických organizací a úlohy odborů v rámci samosprávy. V této souvislosti se poukazuje na to, že rada pracovního kolektivu i odborová organizace je zástupcem pracovních kolektivů a na shromáždění pracujících i konferencích odborové organizace budou projednávány stejné problémy. Zaměstnanci Závodu Slovenského národního povstání v Žiaru nad Hronom upozorňují, že finanční prostředky některých podniků vyrábějících žádanou produkci nemusí být dostatečně velké na to, aby z vlastních zdrojů hradily opatření k ochraně všech složek životního prostředí, jak to předpokládá § 51 návrhu zákona.

Územní stranické orgány posoudily plnění plánovaných úkolů za I. pololetí letošního roku a přijaly opatření k dosažení žádoucích změn. V řadě míst vyslovují vedoucí hospodářští pracovníci pesimistické výhledy na celoroční výsledky v kvalitativních ukazatelích. Na aktivu předsedů CZV, aktivistů krajského výboru i ředitelů podniků byla zdůrazněna potřeba urychleně řešit dosavadní nedostatky a vypracovat nové harmonogramy k likvidaci výpadků. Na pomoc celozávodním výborům a základním organizacím byli vysláni aktivisté do neplnících podniků. Okresní výbory KSS zajišťují, aby všechny celozávodní výbory i základní organizace uložily vedoucím hospodářským pracovníkům a komunistům, zastávajícím funkce v odborové i svazácké organizaci, konkrétní úkoly k úspěšnému splnění plánu v letošním roce. Prostřednictvím odborové organizace se uskuteční veřejná kontrola plnění socialistických závazků. Stranické orgány posoudí aktivitu nomenklaturních kádrů i kádrových rezerv v neplnících podnicích i závodech a přijmou stranické závěry za nedostatky v organizátorské a řídicí práci.

Ve stranických organizacích na úseku zemědělství byly ustaveny dočasné stranické skupiny s cílem zajistit kvalitní provádění sklizně a co nejvíce snížit ztráty. Za tímto účelem se mezi okresy a jednotlivými podniky rozvíjí socialistická soutěž. Dosavadní vývoj vegetace a stav porostů umožňuje předpokládat úspěšné splnění nákupu obilí i luštěnin. Značné zaorávky poškozené ozimé řepky

/ve výši 35 %/ sice sníží celkovou výrobu této plodiny, ale náhradní osev slunečnice umožní splnit celkovou produkci olejnin.

Vysoký počet turistů v okrese Liptovský Mikuláš, s nímž se stejně jako v minulých letech v přidělených fondech nepočítá, způsobuje nedostatek potravin v obchodech. Schází zejména brambory a ovoce.

Stranické orgány Východoslovenského kraje věnují v současném období hlavní pozornost mobilizaci všech sil ke splnění národohospodářských úkolů letošního roku. Realizují se závěry stanovené na poradě vedoucích tajemníků OV KSS. Na základě rozboru politicko-ekonomické situace, zejména v zaostávajících podnicích, jsou přijímána účinná opatření. Uskutečňují se pohovory s řediteli neplnících podniků, z nichž vyllynuly i některé kádrové závěry. Například předsednictvo OV KSS Prešov uložilo stranický trest řediteli podniku Autobrzdý Prešov, nespokojenost byla vyslovena ředitelům dalších závodů.

V základních organizacích rozhodujících závodů a podniků ve většině okresů pomáhají členové předsednictev a političtí pracovníci. Konají se veřejné stranické schůze. Základní organizace ze závodů, kde nebyly splněny pololetní úkoly, například Bukóza a Slovenka Vranov, kriticky poukázaly, že opatření přijatá po hospodářské linii byla v mnoha případech formální a málo účinná. Snahu vypořádat se s dluhy lze doložit přístupem pracujících Tatramatu Poprad, kteří využili tří dnů celozávodní dovolené ke snížení manka o 10 miliónů korun. Taktéž v Tatraskvitu Poprad 3 200 pracujících nastoupilo do práce v prvním týdnu dovolené.

V porovnání s dlouhodobým průměrem jsou žně v kraji opožděny o 7 dní. V okrese Michalovce je však již sklizeno 84 % obilovin. Ve sběru slámy, který se opožďuje, si nejlépe vede okres Trebišov.

Okres Vranov jako první splnil státní nákup obilí. Pozitivní roli sehrávají dočasné stranické skupiny. Zemědělcům pomáhá ve žních 30 kombajnových osádek z družební Zakarpatské oblasti.

Ve všech okresech jsou přijata politickoorganizační zabezpečení veřejné diskuse k návrhu zákona o státním podniku. V srpnu se uskuteční okresní aktivity k výkladu jeho obsahu. Diskusi je věnován dostatečný prostor v krajském i okresním tisku. Všeobecně je kladně hodnoceno, že dojde ke zvýšení odpovědnosti a pravomoci podniků. Projevují se však obavy, aby vlivem různých doplňků a upřesnění neztratil na účinnosti. Požaduje se blíže upřesnit znění některých částí, specifikovat pravomoc ROH a samosprávy. Existuje řada nejasností například pokud jde o zaměření výroby, výzkumu, investování, obchodní činnosti ve vazbě na respektování celospolečenských zájmů.

Například pracující závodu Vagonka Trebišov zdůrazňují, že v budoucnosti půjde hlavně o to, aby podnik měl schopné řídicí pracovníky, dokonalou informační soustavu, dobrou materiálně technickou základnu a další faktory, které budou rozhodovat o existenci a životaschopnosti podniků. Z předloženého návrhu je zřejmé, že jeho postupné zavádění je nevyhnutelné. Naskytá se však otázka, zda tato postupnost nevyvolá vážnější obtíže. Ne každý podnik pokud jde o rentabilitu je na stejné úrovni a ne každý vyrábí progresivní výrobky, které jsou na vnitřním i zahraničním trhu žádané. Z toho plyne, že se podniky budou orientovat na výhodnější výrobní program, na výrobky žádané a pro výrobce výhodné.

V zásobování obyvatelstva pitnou vodou nedošlo k podstatnějším změnám. Vydatnost vodních zdrojů se nezvýšila. I nadále je v platnosti regulační stupeň v Košicích a Rožnavě. V obchodě se projevují nižší dodávky ovoce a zeleniny.